Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 30 marca 1935 r.- 282.-

T r e ś ć n u m e r u:

ŁOTWA:
1."L.Kareivis" o nowej konstytucji polskiej. 2.Uwięzienie nauczyciela-Polaka. 3.Budżet państwowy na 1935/36 r. 4.Subsydjum rządowe dla szkół prywatnych. 5.Kredyty na roboty publiczne. 6."Jaunakas Zinas" o nominacji mjr.Bieschofa na wodza Związku Niemców Bałtyckich. 7."Lātv.Kareivis" w sprawie procesu hitlerowców kłajpedzkich. 8.Szkoła szybowcowa w Jelgawie. 9.Organizacja Czerwonego Krzyża młodzieży łotewskiej.
ESTONJA:
1.Komunikacja powietrzna Warszawa-Tallin.-

—§—

ŁOTWA:1."L.K a r e i v i s" o n o w e j k o n s t y t u c j i p o l s k i e j ."L.Kareivis" /z 29.III.1935/:Nowa konstytucja polska jest wielkim sukcesem bloku rządowego. Polska zmierzała do tego jednak drogą ewolucji. Dotychczasowa konstytucja polska przyjęta była w czasach, kiedy się spodziewano, iż naród może sam sobą rządzić. Jednak miejsce demokracji zajęła samowola partyjna i walki wzajemne. W porównaniu z innemi państwami Polsce łatwiej to było osiągnąć, gdyż wciąż wzrastał w państwowem życiu Polski wpływ takiego autorytetu, jakim jest dla Narodu Polskiego Marszałek Piłsudski. Autorytet ten był i stał się tak wielki, iż żadne przeszkody nie zdołałyby powstrzymać przed wprowadzeniem w Polsce dyktatury w najpełniejszem tego słowa znaczeniu. Marszałek Piłsudski nie chciał iść tą drogą, co jeszcze raz potwierdza nowa konstytucja, która oczywiście nabrała siły nie bez błogosławieństwa Marszałka. Pozostawiając parlament, jako organ ustawodawczy, nowa konstytucja koncentruje całą władzę w rękach prezydenta Państwa. Prezydent mianuje rząd odpowiedzialny przedewszystkiem wobec prezydenta. Rządy państwa nie wchodzą w zakres kompetencji parlamentu, co pozwala się spodziewać, iż Polska znalazła wyjście z samowoli partyjnej i zdoła postawić życie państwowe na jeszcze mocniejszych podstawach.-
2.U w i ę z i e n i e n a u c z y c i e l a - P o l a k a ."Jaunakas Zinas" /z 29.III.1935/:Policja polityczna w Rzeżycy przeprowadziła rewizję w mieszkaniu nauczyciela tamtejszego gimnazjum polskiego Władysława Jasionowicza. Wykryła przytem kompromitujące dokumenty, wykazujące jego antypaństwową działalność. Wł.Jasionowicz jest studentem ostatniego roku wydziału przyrodniczo-matematycznego U.S.B. w Wilnie. Jest on prezesem Związku Młodzieży Katolickiej i Polaków łotewskich,a jednocześnie prezesem rzeżyckiego oddziału związku. Jesionowicza osadzono w więzieniu rzeżyckiem.-
3.B u d ż e t p a ń s t w o w y n a 1 9 3 5 /. 3 6 r o k."L.Kareivis" /z 29.III.1935/:28 marca Gabinet Ministrów przyjął ostatecznie budżet państwowy na rok następny. Dochody przewidywane są w wys.150.990.207 łatów, wydatki - 150.975.099 łatów, nadwyżka - 15.108 łt.

Budżet zakładów państwowych przyjęty został z ogólną sumą zysku 109.854.015 łatów, strat 71.992.090 łatów. Ogólna suma inwestycyj - 13.775.948 łatów.-
4.S u b s y d j a r z ą d o w e d l a s z k ó ł p r y w a t n y c h ."L.Kareivis" /z 29.III.1935/:Na rok gospodarczy 1935/36 przewiduje się w budżecie następujące subsydja dla szkół prywatnych: szkoły powszechne - 36.520 łt., gimnazja - 245.750 łt.,szkoły rzemieślnicze - 167.390 łatów.-
5.K r e d y t y n a r o b o t y p u b l i c z n e ."L.Kareivis" /z 29.III.1935/:Gabinet Ministrów wyznaczył na roboty publiczne w kwietniu 437.900 łatów, z czego 361.400 dla instytucyj rządowych i 76.500 dla samorządów miejskich.-

6."Jaunakas Zinas" o nominacji majora Bieschofa na wodza Związku Niemców Bałtyckich. "Jaunakas Zinas" /z 28.III.1935/: Przed kilku dniami urzędowe niemieckie biuro informacyjne ogłosiło, że mjr.Bieschof mianowany został prezesem Związku Niemców Bałtyckich. Mjr.Bieschofa znają Łotysze ze skierowanej przeciwko nim książki "Die letze Front", którą to książkę z uznaniem powitała "Berliner Boersenztg.", oświadczając, iż ukazała się ona w bardzo właściwym czasie. Łotysze nie przypuszczają, by mjr.Bieschof ze swym Związkiem Niemców Bałtyckich mógł odegrywać jakąś czynną rolę. Tem niemniej komunikat agencji niemieckiej jest niespodziewany. Osobistość Bieschofa nie gra dla Łotwy roli. Należy on już do archiwum historycznego. Jednak Łotysze zrozumieli, iż rząd niemiecki odżegna się od projektów Bieschofa i od niego samego, jak również od całej grupującej się przy Bieschofie plejady. Łotysze mogli tak myśleć ze względu na odpowiedź na protest posła łotewskiego w Berlinie w związku z antyłotewskim artykułem "Berliner Boersenztg." Obecnie jednak Łotysze zapytują, jak pogodzić słowa i czyny niemieckie. Łotysze sądzą, iż obecnie nie czas na zaognianie stosunków. Dlatego też zapytują Łotysze poco to wszystko potrzebne, poco w państwie, z którem utrzymuje Łotwa przyjazne stosunki, tolerowana jest nadal przeciwna Narodowi i Państwu Łotewskiemu organizacja, jaką jest Związek Niemców Bałtyckich? Zalegalizowanie tej organizacji jest demonstracją, gdyż Bieschof agresywnie się zachowuje względem Łotwy. Poco to wszystko potrzebne?

7. "L.Kareivis" w sprawie procesu hitlerowców kłajpedzkich. "L.Kareivis" /z 28.III.1935/: Proces spiskowców kłajpedzkich powinienby być wewnętrzną sprawą Litwy. Jednak prasa niemiecka wyniosła tę sprawę poza granice Litwy. W ten sposób proces stał się przedmiotem dyskusji w publicznej opinji całej Europy. Wyrok sądu jest ostry i boleśnie dotknął tych, którzy zamierzali podkopywać ustrój wewnętrzny Litwy. Kary, jakie spadły na winowajców, nie są niczem niezwykłem. Objektywnie biorąc, wyrok sądu nie jest niespodzianką. Jednak echa wyroku w Niemczech są bardzo charakterystyczne. Nie byłoby rzeczą dziwną, gdyby wyrok wywołał ekscesy w Kłajpedzie. Charakterystyczne też jest zainteresowanie niemieckich sfer rządzących rzeczami, które się dzieją poza granicami Niemiec w kierunku wschodnim. Hitler, dowiedziawszy się o wyroku, przerwał nawet swą rozmowę z Simonem. Zainteresowanie procesem było więc większe, aniżeli zainteresowanie podjętą wspólnie z Anglją i Francją pracą nad organizowaniem pokoju.-

8.Szkoła szybowcowa w Jełgawie. "Jaunakas Zinas" /z 28.III.1935/: W Jełgawie zakończone zostały prace przygotowawcze odnoszące się do uruchomienia szkoły szybowcowej.-

9.Organizacja Czerwonego Krzyża młodzieży łotewskiej. "Jaunakas Zinas" /z 28.III.35/: 27 marca centralny komitet organizacji Czerwonego Krzyża młodzieży łotewskiej zatwierdził sprawozdanie z działalności organizacji na rok 1934-ty. Organizacja miała w 1934 r. 320.195 łatów obrotu i ok.2 tys.łatów salda. Zarejestrowanych oddziałów organizacji jest 598 z 21 tys.członków /w Estonji organizacja liczy ok.10 tys. członków, na Litwie ok.2.200/. W organizacji są oddziały literatury, historji, teatru, muzyki, śpiewu, sportu, propagandy higjeny i t.d.-

ESTONJA: 1.Komunikacja powietrzna Warszawa-Tallin. "L.Kareivis" /z 29.III.1935/: 28 marca poseł polski Beczkowicz zaprosił przedstawicieli prasy dla zapoznania ich z nowym przedstawicielem polskiej spółki lotniczej "Lot" p.Daszewskim. Komunikacja lotnicza na linji Warszawa-Wilno-Ryga-Tallin zostaje wznowiona z dniem 1 kwietnia. Linję obługiwać będzie 12 trzechmotorowych samolotów.-